

največjih svetnikov krščanske dobrotelčnosti: sv. Vincencija Pavelskega. Imamo posebno ustanovo, ki deluje v duhu tega velikega dobrotnika človeštva. To so Vincencijeve konference, ki so razširjene posebno po mestih in poskušajo lajšati tamkajšnjo bedo. Tako

je n. pr. v Avstriji 154 društev, ki so v preteklem letu podpirala 22.826 ubožcev in razdelila med nje 4.960.000 Din. Na Kitajskem je v tem duhu ustanovil velik zavod Lopahong, v katerem je od leta 1913 dobilo zavetišče nad 1 milijon revežev.

NOVICE

Vsem canjenim naročnikom, ki še za drugo polovico leta niso plačali naročnine za »Slovenskega Gospodarja« naznanjamo, da jim bomo s prihodnjo številko list ustavili. »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din.

Posvečenje ljubljanskega pomožnega škofa. V nedeljo dne 14. julija, je bil posvečen za ljubljanskega pomožnega škofa gospod dr. Gregor Rožman. Obred posvečenja so izvršili: ljubljanski škof gospod dr. Anton Bonaventura Jeglič, mariborski škof gospod dr. Andrej Karlin in škof z otoka Krka gospod dr. Josip Srebrnič. Škof dr. Rožman je star 46 let. Rojen je bil leta 1883 v Šmihelu pri Pliberku na Koroškem, gimnazijo je študiral v Celovcu, bogoslovje tudi v Celovcu, po mašniškem posvečenju pa je nadaljeval študije na Dunaju. L. 1912 se je vrnil kot doktor bogoslovja v Celovec, kjer je že naslednje leto postal profesor na tamošnjem bogoslovju. Po prevratu je bil leta 1920 poklican za vseučilišnega profesorja v Ljubljano. Letos dne 23. marca je bil imenovan za titularnega škofa semtskega in ob enem postavljen za pomočnika s pravico nasledstva ljubljanskemu knezoškofu dr. Jegliču.

Pozor pred sumljivimi ljudmi! V bližnjem času se bo v Mariboru in Celju pričela obravnava pred okrožnim sodiščem proti osebam, ki so osumljene komunizma, ali kakor bi mi po domače rekli: prekucuštva. Komunisti, ki imajo svoje generale v ruskih boljševikih, hočejo cel sedanji družabni red prevreči in pravijo, da nihče ne sme imeti svojega premoženja in da se mora premoženje posameznikov razdeliti na vse ljudi, med pridne in nemarne. Komunisti bi odpravili tudi sedanje sodnije in druge ustanove, ki skrbijo za red in mir. Komunisti ne poznajo ne Boga in ne cerkve, pravijo tudi, da starši nimajo pravice do svojih otrok, ampak samo država; oni ne dovolijo niti, da bi bil otrok krščen in še druge take neumnosti uganjajo. Iz Rusije, Avstrije, Nemčije in Madžarske na skrivnem prihajajo agenti komunistov in prekucuhov tudi v naše kraje in skušajo z raznimi knjigami, časopisi in sladko besedo neuke ljudi celo na kmetih pridobiti za svojo stranko. Mnogo naših ljudi je že postalo nesrečnih po takih brezvestnih agentih. Pride ti v hišo, sladko zna govoriti, ponudi ti celo razne stvari v dar. Ponuja denar, ako mu greš na roko in mu pokažeš kako pot in tako je posebno na meji mnogo naših poštenih ljudi postalo nesrečnih. Denar pač vsakega, kdor ni trden, zapelja. In sedaj so taki tudi soobtoženi, da so de-

lovali za prekucuhe-komuniste. Večkrat smo že v »Slovenskem Gospodarju« opozarjali naše ljudi, naj ne sprejemajo tujih neznanih ljudi pod streho, naj ne stopajo z njimi v zveze, nikomur, kogar ne poznate, ne dajte svojege podpisu, ne kažite jim pota čez mejo, ne sprejemajte denarja od njih, ne kupujte ničesar od neznancev in se z njimi sploh ne spuščajte v pogovore. Ako pa opazite sumljivega človeka v vaši okolici, javite to takoj orožnikom ali županu.

Pozor: čevljarji iz mesta in okolice Maribora! Na prošnjo čevljarske obrtne zadruge v Mariboru za prireditev pri krojevalnega tečaja je urad za pospeševanje obrti v Ljubljani prošnji ugodil ter uvrstil tečaj za čas od 1. avgusta do 15. septembra t. l. Ker bo ta tečaj od govarjal vsem najmodernejšim zahtevam današnjega časa v čevljarski stroki ter se bo poučevalo v risanju in rezanju vzorcev, kolekcij itd., končno še tudi v lepljenju novih čevljev in vseh gumijastih in usnatih izdelkov, se vabijo tovariši čevljarji iz mesta in okolice, tako gospodje mojstri kakor tudi gospodje pomočniki, ki žele obiskati ta tečaj, da se prijavijo v pisarni čevljarske zadruge v Orožnovi ulici 6 najpозnejše do dne 27. julija, v kolikor še to niso storili. Vse potrebščine, kakor: lepenko, risalne zvezke itd. dostavi urad za pospeševanje obrti in stanejo s poukom vred 50 Din, katera svota se plača že pri vpisnini v naprej. — Načelstvo zadruge.

Ob nogo je. O neprevidnosti in nesreči pri streljanju ob priliki blagoslovitve novih zvonov v Šikolah pri Pragerskem smo poročali. Eden od nesrečnih strelcev je izdihnil v mariborski bolnici kmalu po prepeljavi. 30letnemu Jerneju Medvedu, ki je bil ranjen ob tej priliki, so te dni morali odrezati desno nogo. Od štirih pri šikolskem streljanju ponesrečenih je doslej zapustil bolnico le A. Kaiser, brat umrlega Štefana Trčka, Simon, se še zdravi.

Blaznež ubil blazneža. V četrtek dne 11. julija je udaril blaznež, kojega ime ni znano, svojega sotovariša 27letnega Ludvika Zagožen iz Braslovč v mariborski bolnici s pokrovom od nočne sode s tako silo po glavi, da je Zagožen kmalu zatem umrl. Radi pomanjkanja prostora sta bila oba blazneža v eni sobi. Bolnica mora oskrbovati umobolne, ker v umobolnici na Studencu pri Ljubljani ni dovolj prostora.

Vlomilec pod ključem. Mariborski policiji je padel v roke dolgo iskani vlomilec Jakob Krement. Straža ga je zalotila pri poskusu vloma v trafiko v mestnem parku v noči od nedelje na ponedeljek od 7. do 8. julja. Krementa zasledujejo radi vloma pri posestnici Al. Majhenič v Kaniži, orožniška po-

staja v St. Ilju, mariborska žandarmerija radi tatvine in policija.

Ogenj v mariborski okolici. Med Bistrico in Laznico je izbruhnil v torek dne 9. julija ogenj v novozidanem poslopju Josipa Skaze. Več na pomoč pribrzeli gasilci je zamoglo zaradi pomanjkanja vode požar le omejiti.

Novo, težko pričakovano in tolikanj zaželjeno cesto Ivanjkovci—Svetinje so začeli graditi te dni. Nova cesta bo za celo okolico neprecenljivega pomena in ljudstvo prepotrebno delo najtopleje pozdravlja. Gradnjo ceste je omogočila oblast.

Avtomobilska nesreča se je pripetila na okrajni cesti Ptuj—Ptujška gora. Na ostrem cestnem ovinku sta trčila osebni avtomobil Ivana Legata, trgovca pisalnih strojev iz Maribora, Vetrinjska ulica, in osebni avto majšperske tovarne. Oba avtomobila sta tako poškodovana, da so ju pustili na licu mesta. Potniki so dobili le lažje poškodbe.

Perilo sta pokradla. V noči od 9. na 10. julija sta pokradla dva neznanca z vrta celjskega hotela »Pri zamorcu« raznega perila v vrednosti 5000 D. Poleg hotelskega vrta je vojaško skladišče, katerega je stražil vojak. Videl je 2 moška, kako sta snemala z vrvi perilo in ga odnesla. Ju ni oviral pri poslu, ker je stražil vojaško skladišče in ne lastnine zasebnega hotela.

Zopet nesreča pri avtomobilski vožnji. V soboto dne 6. julija okoli 6. ure zvečer se je pripetila na okrajni cesti Celje—Laško blizu znane Grenadirjeve posesti, kjer vodi s ceste pot k Rakuševi smodnišnici, težka nesreča, katere žrtev je bila težko poškodovana 22letna Ivanka Piliš iz Gaberja. Ob navedeni uri je namreč privozil od Brega proti Laškemu tovorni avto trgovca Iv. Rojnika iz Slovenjgradca, ki ga je šofiral vozač Jurij Reberšak, z nasprotne strani pa je z zmerno brzino kakih 25 do 30 km na uro vozil motociklist lesni trgovec Henrik Hofbauer, ki je vozil na zadnjem sedehu motocikla omenjeno gospodično. Tovorni avto je vozil po predpisu na desni strani, ko pa je šofer opazil nekam nesigurnega motociklista, je zavozil z avtom celo v obcestni kup gramoza. Ko je motociklist prišel v bližino tovornega avtomobila, je nenkrat izgubil vso prisotnost duha in kljub temu, da je cesta na tem mestu široka preko 5 m, zavozil z motorjem v branilni odbijač in levi blatobran tovornega voza. Pri tem se je polomilo sprednje kolo motorju in je gospodična Pilišova s tako silo priletela z glavo ob trdo cesto, da je obležala nezvestna.

Dijaško podporno društvo prosi vse one abituriente, ki se nameravajo jeseni včlaniti v Akademski menzi (Marjanščice), da nemudoma pošljejo svoje počitniške naslove, da jim določimo nabiralne pole. Pri zniževanju relutuma se bo društvo predvsem oziralo na nabiralne pole. Naslovi naj se javijo na naslov: Maksim Rak, stud. phil. Akademski dom, Ljubljana, Miklošičeva ulica 5.

Zaklal ga je. V torek dne 9. julija na večer je zaklal s kuhinjskim nožem delavec Leopold Javnikar lesnega trgov-

ca in posestnika Ivana Rotar v Litiji na Kranjskem. Jevnikar je bil obsojen radi poškodovanja Rotarjevega avtomobila in je dobil poziv za nastop sedemdnevnega zapora. Uboj je bil izvršen iz jeze ter maščevanja in so zločinca takoj prijeli.

V Savi utonil. V bližini Trbovelj je utonil pri kopanju v Savi mlad učitelj Mihael Kramer.

Že 20 let ni bilo toliko sardel ob dalmatinski obali kakor n. pr. letos. V Komizi in Pelagružu ujamejo ribiči skoro vsak dan 80 do 100 centov sardel.

Kaj bo reklo k temu Društvo narodov? Dr. Meizan je naslovil na Društvo narodov obširno prijavo, v kateri navaja vzglede, kako močno se je razširilo resnično suženjstvo po: Arabiji, afriškem Sudanu in v Abesiniji. V pokrajini Hedschas je celo upeljan davek na prodajo enega črnega sužnja, ki znaša 300 frankov. V luki Dscheddach se vršijo sejmi s sužnji čisto javno in to v bližini hiš ter palač, v katerih so nastanjeni konzulati evropskih držav. Nobeden od konzulov še ni do sedaj nastopil proti povojni prodaji črncev. Kralj Ibn Saud ima na svojih razsežnih posestvih na stotine sužnjev. Sploh je v tem kraljestvu več sužnjev nego prostih ljudi. Društvo narodov bo moralo nastopiti z vsemi močmi, da se od pravi ter popolnoma zatre suženjska omejitev svobode.

Nesrečni in srečni letalci. V nedeljo dne 14. julija je ponesrečil poljski prekoceanski polet. Letalo »Maršal Pilsudski« je strmoglavilo zgoraj omenjenega dne nad otokom Graciosa. Letalec Idzikowski se je ubil, drugi je težko ranjen. Aparat se je popolnoma razbil. Francoska letalca Costes in Belonte, ki sta tudi hotela preko Oceana v Ameriko, sta se morala v nedeljo dne 14. julija vrniti od Azorskih otokov. — Letalo »Južni Križ« je srečno končalo polet iz Avstralije v London. Cilj je bil dosežen v 13 dneh.

Iz letalstva. Francoski vojaški letalec Allegret, član 38. letalske čete v Die Denhofnu pri Metzu, je skušal prošle dni potolči višinski rekord z vojaškim letalom. Dvignil se je visoko pod oblake in dosegel 7000 m. V tej višini si je nekoliko zrahljal pas, s katerim je bil privezan na sedež. To je storil zategadelj, da bi se lažje gibal. Nenadoma pa je potegnila burja. Aparat se je nagnil in izgubil ravnotežje. Pilot, ki je bil po prej čvrsto privezan na sedež, je zletel z mesta. K sreči pa je imel za vsak slučaj na hrbtu privezано padalo, ki se je izvršno obneslo. Odprlo se je samo in Allegret je polagoma srečno prijadral na zemljo. Aparat, ki je bil brez vodnika, pa je iz velike višine treščil na zemljo in se razbil na kose. — William Lowry, ognjegasec iz Parma, država Ohio v Zedinjenih državah Severne Amerike, je bil prav posebno spreten za skok s padalom iz aeroplana, ki se je že 280-krat srečno spustil iz višine. To je vprizarjal le v zabavo radovednemu občinstvu. Pri zadnjem, to je 281. skoku, je pa usoda zaključila njegove drzne skoke, ko je okrog njegovega života odnehal fermen, da je padalo odletelo od

njega, sam pa je padel na zemljo in se ubil.

Zadnja priča zagonečne smrti sina Franca Jožefa — Rudolfa umrla. Na Dunaju je umrl kanonik Grimmstein. Grimmstein je bil dvorni kaplan v gradu Mayerling, kjer je končal na še danes zagonečen način sin cesarja Franca Jožefa, Rudolf. Usodepolnega večera je bil Grimmstein v gradu in takorekoč priča očitve začetka žaloigre Habsburžanov. Mladi dvorni kaplan je postal pozneje precej bogat kanonik olomuškega kapitlja. Vse premoženje je dal v vojno posojilo in bil po vojni siromak. Iz Olomuca se je preselil na Dunaj, kjer je te dni umrl. Po vojni so začeli razgrevati razne družinske skrivnosti Habsburžanov in pred vsem zagonečno smrt Rudolfa. Razni bogati Amerikanci so ponujali Grimmsteinu milijone, ako bi povedal istino o žaloigri v Mayerlingu, a nikdo ni zvedel o tem iz njegovih ust nikdar niti besede. Z Grimmsteinom je legla v grob zadnja priča krvavega dogodka v gradu Mayerling.

Srečni stari in prastari oče. Na Elzaškem v Marmontier pri Saverne živi 92letni bivši drvar Renne Schwaller. Bil je dvakrat poročen. Iz prvega zakona je zapustil 11 otrok, iz drugega tri. Njegovi potomci so se tekom let tako razmnožili, da je starček: 46krat stari oče in 30kratni prastari oče. Ko so ga uprašali, kaj je najboljša, da doseže moški visoko, krepko starost, je odgovoril: »Treba je piti, dobro pušiti in ve liko delati.« Na uprašanje, kaj je njegovo največje veselje, je rekel: »Ako me povabi včasih kdo na avtomobil in se kam peljem.« Ko so ga še uprašali, kaj je njegova želja, se je odrezal: »Na prsih vidno odlikovanje bi rad nosil, ker sem ga zaslužil.«

Krst nove odkritih pokrajin južnega tečaja. Kakor že znano, je odkril raziskovalec južnega tečaja Byrd neizmerne pokrajine. Novo odkrito ozemlje je dobilo po Byrdovi materi ime: Mary-Byrd-dežela.

Velikansko premoženje za bolnice. V Londonu je umrl te dni milijonar Albert Levy. Zapustil je 70 milijonov Din raznim bolnicam. Milijonska svota se bo izplačala zavodom tekom 25 let.

Boljševiška korupcija. Po vseh obsežnih gubernijah boljševiške Rusije so začele prihajati na dan najtežje korupcijske afere. V razpaseno nepoštenost so pred vsem zapleteni najvišji boljševiški oblastniki ter uradniki. — Prodajo žita imajo v roki posebni žitni trusti, katere vodijo boljševiki. V moskovski centrali žitnih trustov »Sojus Chleb« je prilezla na svetlo poneverba najtežje vrste. Obdolženi so uganjanja korupcije boljševiški mogočnjaki, ki so nastavljali le svoje sorodnike in najboljše prijatelje. Teh tičev ni upal dolgo nikdo ovaditi, ker se je vsak bal, da bi ga ti ne obdolžili rovarenja proti — boljševizmu in ga še pustili ustreliti. V Astrahanu se vrši obravnava proti 68 osebam, ki so uganjale korupcijo s prodajo državnih rib iz Kaspiškega morja. Med zatočenimi je 16 najvišjih boljševiških uradnikov. Uboga Rusija, z iz-

trebljenjem vere so pokopali tudi poštenost!

Sedem let v spanju. V Moskvi je zaspala leta 1922 10letna deklica. Koj, ko jo je napadla spalna bolezen, so jo prenesli v bolnico. Dekle je spalo 7 let, preživljali so jo umetno in je v spanju tudi rastle. Letos januarja je dala prva vidna znamenja, da je pri življenju. Pred kratkem se je čisto prebudila po hudem napadu mrzlice. Ko je odprla oči, so bile njene prve besede: »Dajte mi jesti krompirja!«

Strogost boljševiških zakonov. V Rusiji v mestu Barbinsk sta bila te dni obsojena na ustrelitev dva delavca, ker sta štrajkala in iz jeze pognala v pogon šest zakurjenih lokomotiv, od katerih se je ena prevrnila in poškodovala tri tovarne vozove.

Tovarna za gumi zletela v zrak. V Odesi je zletela v zrak tovarna za gumi, ki je bila last ruskega Rdečega križa. Smrtno je ponesrečilo 11 delavcev.

Šola za zločince. V severoameriški državi Pennsylvanija v mestu Charle-roi so prijeli pri vplomu dva nevarna tička: Spindlerja in Viljema Frienda. Spindler je visok 1.85 m in tako močan da lahko zvija prav debelo železo. Prvotno je bil policist in sedaj je izrabljal več let policijske zmožnosti za vplome in najbolj drzne tatvine. Friend je izpovedal po aretaciji, da obstojajo po raznih mestih Združenih držav šole, na katerih se predava zločincem, kako in s čim se lahko izvršujejo vplomi, tatvine in sploh zločini. Friend obljublja v tem oziru zanimiva in doslej popolnoma nova ter oblastim neznana razkritja.

V motornem čolnu iz Amerike v Evropo. 23letni Norvežan David Turner se je odpravil na prevoz Oceana v motornem čolnu. Potovanje je začel iz ameriškega mesta Boston, bo vozil preko Neufundlandije, kjer se bo preskrbel z bencinom in upa doseči cilj Havre v dveh mesecih.

Lopovščine niso dobičkanosne. Ravnatelj njujorške jetnišnice, imenovane »Sing-Sing«, je dal na uprašanje o dobičkanosnosti lopovščin ta-le odgovor: V njujorški jetnišnici je 900 arestantov. Vsi skupaj imajo na vesti: goljufij, tatvin in ropov za 360.000 dolarjev. Na enega pride kakih 400 dolarjev. V splošnem pa lahko rečem, da je bilo pri 900 zaprtih izjalovljenih in brez koristi: 57% ropov, 39% tatvin, 71 odst. vlovov in 18 odstotkov potvorbe dokumentov. Nekak mednarodni oče lopovov 70letni Eddi Guerin je trdil isto, da je nepoštenost na ta ali oni način brez dobička in trajne koristi. Guerin je uganjal razne lopovščine od 15. do 60. leta in je presedel 30 let po raznih ječah ter zaporih.

Nečloveška žena. V Newyorku je bila znana plesalka nočnih lokalov lepa Lavra Weaver. Iz Newyorka se je preselila v južno Ameriko in je poročila v Buenos-Aires bogatega Italijana. Italijan je izginil neznano kam in vsa pozvedovanja za njim so ostala brezuspešna. Lavra se je pojavila zopet v Newyorku, kjer je poročila v drugič bogatega trgovca Wilmerja Kitselman. Radi upravičene močve ljubosumnosti je prišlo med obema večkrat do ostrih na

Scherbaum^{oo} kruh je najboljši in zdrav!

825

stopov. Pred dnevi je lahkomišelna žena trgovca moža ustrelila, polila truplo z bencinom in ga skurila do malen kostnih ostankov. Ker ni bila sama v hiši, je prišla zadeva na ušesa policiji, ki je dognala nečloveško dejanje. Najbrž je izginil v plamenih tudi Italijan na isti način kakor Njujorčan.

Cela vas zdrknula v morje. Na Japonkem so imeli v zadnjem času močne deževne nalive. Iz Tokija javljajo, da je odnesel plaz v morje vas Kogošima v noči, ko so bili nje prebivalci v trdem spanju. Izginilo je v morje 30 oseb.

Izbruh malo znanega ognjenika. Severna Amerika ima polotok, ki se imenuje Alaska. V bližini Alaske so številni manjši otoki Aleuti. Aleutsko otočje je vulkanskega izvora in najbolj znan ognjenik je Katmai. Okolica ognj bruhajočega Katmai je doživela dne 4. junija 1912 strahovito nesrečo. Na nezgo-

do so postali pozorni, ko je deževal pepel po celi severni Ameriki in je radi izbruha hudo trpelo mesto Kudiak, ki je oddaljeno od vulkana 170 km. Odposlanci vseučilišča v Washingtonu so raziskovali od leta 1915 in 1919 ognjenik, njegovo delovanje ter okolico. Ta ekspedicija je ugotovila, ako bi se bil zgodil izbruh Katmai junija 1912 kje v Berlinu, bi bili videli steber pare po celi Nemčiji in potres bi bili čutili do Rima. V Leipzigu bi še bilo pepela 30 cm na debelo in mesto samo bi bilo 60 ur popolnoma zatemnjeno. Če v okolici Berlina bi bilo uničeno vsako življenje in cele mesece bi ne upal nikdo na kraj nezgode. Pokrajina krog Katmai nudi še danes veliko zanimivosti in jo je proglasil rajni predsednik Združenih držav Wilson za naravni park, ki je pod državno zaščito. Sedaj gradijo posebno luko, ki bo nekak uhod v naravne posebnosti vulkanskih krajev.

Iz nekdanje cesarske Kitajske.

Nevidni kitajski cesar.

V največjih časteh je bil še do pred leti kitajski cesar. Samo enkrat v letu in sicer na novega leta dan sta zapustila cesar in cesarica svojo palačo, ki je bila mesto zase. Ta dan sta se podala izven stolnega mesta Peking v tako zvani »nebeški tempelj«, da bi izprosila z molitvami od bogov blagoslov celemu cesarstvu za prihodnje leto. Cesarjev izhod je zahteval velike predpriprave, ker ni smel nikdo »sina neba« videti pri vožnji skozi mesto. Vse one ulice, po katerih se je vozil cesarski spreved, so ta dan izpraznili, posuli s cvetlicami in proti pogledu zastrili na dve strani z 2 m visokimi platenimi stenami. Gorje onemu Kitajcu, ki bi se bil drznil polukati skozi zastor no steno! Radovednost, vsaj enkrat videti svojega cesarja, bi bil plačal vsakdo z izgubo glave.

Pogreb na Kitajskem.

Žalna barva na vzhodu je bela. Ako se je vršil še v cesarski Kitajski pogreb, se je vila po mestnih ulicah dolga bela črta. Ne samo mrtvi in njegovi sorodniki, ampak vse, kar se je udeležilo pogreba, je moralo biti belo. 20 slug je neslo v belih oblekah težko krsto pod baldahinom. Celo živali, ki so vlekli pri žalnem sprevedu darila mrtvemu, so morale biti bele barve. Žalujejoče žene, ki so spremljale krsto od 2 strani, so stopale ter upile v belih oblačilih. Kakih 30 let pred znanim upom boksarjev na Kitajskem je bila splošna navada, da so bili z umrlim gospodarjem živi pokopani: njegova prva žena, sluga in najljubši konj. Pozneje so devali omenjene žrtve v grob, a so bile izrezljane iz trdega papirja. Čim bogatejši je umrl Kitajec, tem dalje ostane njegova krsta na kraju

pokopa nezagrebena na vrhu zemlje. Preostali nosijo mrliču jedila ter pijače v dokaz, da lahko zanj vedno skrbijo. Kitajci ne poznajo pokopališč, — nobenih zdravstvenih predpisov in si pač lahko mislimo, kakšni duhovi se širijo po poljih, kjer čaka cele tedne na zagrebljenje po več odprtih krst. Vsakemu mrliču dajo za na pot na drugi svet čoln in par novcev in seve oboje v papirju.

Moško pravo in skrivnost ženske noge.

Mož Kitajec je imel v cesarski Kitajski pravico, da je novorojenčka sprejel ali ga zavrgel. Bivši avstrijski mornariški častnik pripoveduje o pravu moža sledeči doživljaj: »Že od daleč sem slišal pri obisku kitajskega mesta glasno stokanje ter jokanje. Ko pridem bliže, zagledam za ograjo Kitajko z dojenčkom v naročju, moški jej je skušal otroka iztrgati. Na moje vprašanje, kaj se tukaj godi, mi je pojasnil drug Kitajec, da hoče kitajski oče odvzeti ženi-materi otroka, da bi ga vrgel v — prepad, ker že ima dovolj otrok. Mati se brani malčka prepustiti smrti. Naenkrat se je razlegel v srce segajoč krič braneče se matere, ki je še vedno tiščala otročiča v naročju. Živinski oče je držal v rokah ročico otrokovo, katero je iztrgal lastnemu — živemu otroku. Skočili smo nad nečloveškega moža, ga obdelali z udarci, da je pobegnil, a otročiček je drugi dan za tem izdahnil. Ko sem prosil predstojnika policije, naj vendar kaznuje surovino, mi je odgovoril, da je vršil Kitajec svo pravo in ni niti najmanj kazniv!«

Kakor znano, imajo Kitajke umetno in nasilnim potom sključene ter zveržene noge ter hodijo šepavo in vedno obute. Nikdar se ne zgodi, da bi pokazala Kitajka komu golo stopalo.

Kitajke nosijo zveržene noge, ker je to znak lepote in znak, da kitajska žena ne sme in ne more pobegniti od svojega moža!

Neprodorna džungla.

Približno 600 km od indijskega glavne mesta Kalkutta se razprostira na potu na Darjeling, ob vznožju Himalaje pogorja ležečega angleškega zdravilišča, znana džungla »Rayama«. Treba hoditi dobre 4 dni peš skozi gosti pragozd, da prideš do pokrajine, ki je znamenovana na kartah pod imenom: Kačji gozd. Pravičica pripoveduje, da prebiva v notrajnosti gozda beli človeški prarod. Nobeden še doslej ni videl teh ljudi. Pa tudi ni verjetno, da bi se upal bivati človek v tem najbolj nevarnem kraju. Po džungli kar mrgoli kač vseh vrst in opic.

Trdijo, da so neomejene gospodarice te sicer rodovitne in še do danes popolnoma neizrabljene in nedotaknjene džungle: kače, škorpioni in orjaške pijavke. Ta golazen se plazi v takih množinah, da se upajo med njo prebivati v stalni smrtni nevarnosti le še pantri in tigri. Zverjad je v neprestanem boju s kačami, škorpioni ter pijavkami.

Popolnoma izključeno je, da bi prodrl človek živ skozi džunglo. Železnica se izogne v krogu Kačjemu gozdu. Ljudje imajo pred to džunglo tak strah, da se ne upa nikdo niti v bližino. Ne da se preceniti število živali, ki umirajo dnevno od kačjega strupa ali objema. Ako se ovije orjaška kača krog telesa pantra ali tigra, je žival izgubljena.

Poleg kač se lahko držijo v džungli škorpioni in pijavke, ker je tudi ta golazen enako nevarna. Vzdržuje se tukaj beli škorpion, kojega pik je smrten tekom pol ure. Pijavke dosežejo, ako dorastejo, debelost moške roke. Po 20 do 30 pijavk skupaj se zakadi v plen in mu izsesajo kri pri živem telesu.

Omenjena golazen bi se v džungli po letih tako razmnožila, da bi postala nevarnost tudi za sosedne kraje. V tem oziru je priskočila na pomoč narava sama. V velikih množinah se podijo po strahovitem Kačjem gozdu majhne opice, ki jih imenujejo mungo. Mungo je največji sovražnik vseh vrst kač. Z drevesa se požene največji in najbolj strupeni kači za vrat in jo usmrti z zobmi. Te opice se ne preživljajo s kačami, ampak jih samo neusmiljeno preganjajo ter uničujejo.

*

Med kačami, kuščarji in krokodili.

Holandski zdravnik dr. Feliks Kopstein je bival dalje časa v Tasikmalaji na indijskem otoku Java. Te dni je imel na Dunaju predavanje o svojih potovanjih ter doživljajih. Med drugim je zaupal poslušalcem marsikaj o tamošnjih orjaških kačah, kuščarjih in krokodilih.

Kopstein trdi in je tudi dokazal, s to-